

ЖЕНСКИЯ СЪВѢТЪ

СЪ

ПРИТУРКА „ДОМАКИНИ“

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНА

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20,
а притурката веднѣждъ, на 10 число
всеѣки мѣсець.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ
прѣдплатимъ.

- I. На списанието :
За България 5 лева
„ странство 6 „
- II. На списанието съ
притурката :
За България 7 лева
„ странство 9 „

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всяки
тъ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.

Оплаквания за нере-
довно испращане листа
приематъ се само въ ра-
стояние на единъ мѣсець
отъ издаването му.

Пратенитъ за публка-
ване ръкописъ назадъ се
не връщатъ.

Писма и ръкописи, не-
подписани и неопределящи
отговорителството на до-
писвачката, не се прие-
матъ.

Писма неплатени не се
приематъ.

Всѣкакви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожници, публикуватъ
се въ последната страни-
ца за 30 ст. редътъ.

За постоянни обявления
особени условия.

Писма, ръкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женския Съветъ улица Войнишка № 122

Съдържание:

*Пиянисти, пѣвачки или домакини? — Семейство и
религия. — Картина. — Липинска педагогия. — Геогра-
фия на Румънската кралица. — Книги и списания. — Кор-
респонденция. — Известие. — Обявления. — Подписники.*

Пиянисти, пѣвачки или домакини?

Въ III книжка на «Българската Сбирка» четохъ за направения интересенъ доклад на членоветъ на «Родителския Кружокъ» въ Петербургъ отъ известния докторъ по хигиената В. В. Горниевский относително свиренето на фортопиано и пѣяннето отъ хигиеническа гледна точка. Азъ, отъ една страна мислейки, че възможно е, щото много отъ читателскитъ на «Женския Съветъ» да не сж чели, нито пъкъ и да сж чули, може би, това толкова интересующитъ ги и като майки, и като момичета известие; а отъ друга пъкъ желайки, да се разиска и разрѣши толкова важни и откъмъ въспитателна точка зрѣние въпросъ: какво мѣсто именно трѣбва да заема музиката въ въспитанието и образованието на момата — рѣшихъ се, казвамъ, азъ да прѣдамъ въ публичност мислитъ и мнѣнието си върху това, слѣдъ като споменж и за писаното въ «Бълг. Сбирка».

Не прѣдй много врѣме знаменититъ педа-

гогъ г. Камплъ Сий, който особено се е занимавалъ съ образованието на женската младежъ, е написалъ въ издаваната се отъ него «Учебенъ Прѣгледъ» една статия върху горѣпоменития въпросъ въ отговоръ на запитвания за него отъ страна на нѣколко майки. Ето му този отговоръ: «Учатъ момитъ на пиано, като че ще се посветятъ на прѣподаването му. Губятъ си повечето часове на деня въ учение и упражняване, като сполучватъ съ това механическо упражнение на прѣститъ силното истощаване на нервната си система, а при това си жертвуватъ скъпоцѣнното врѣме, което бихж могли да употребятъ въ развиването на ума и обогатяването на знанията си. Мислимъ, че нѣма нужда отъ толкова упражняване, за да може една мома да чете нѣкоя музикална пиеса и да разбира отличнитъ произведения на гениалнитъ ратници по музикалното искуство. Върху тоя въпросъ прѣдпозвикахме и мнѣнието на прочутия учителъ Ch. Gounod подканваме г. г. майкитъ да прочетатъ и разумятъ слѣдущия му отговоръ: «Обичний господине, искате ли мнѣнието за мѣстото, което трѣбва да заема учението на пианото въ въспитанието на младитъ ни госпожници; отговорътъ ми се види много простъ: по-малко, колкото е възможно, врѣме за ония, които не сж предназначени за учителки по пиано. Това ми е окончателното мнѣние, което

прѣдоставямъ на ваше разсужденіе. Вашъ Ch. Gounod».

Европейската публицистика и подиръ това не малко се занимава съ тоя въпросъ, а особено е критикувала многообразно това писмо. Заключение е било, че г. Ch. Gounod се е искавалъ малко прѣкалено и че не било справедливо да се не насърдавали момитѣ на състоятелни хора, които момъ сж надарени съ музикално чувство, щото чрѣзъ едно дълго и правилно занимание да се усвършенствуватъ по музиката.

Нъ въ тоя пакъ случай има мнозина, които не си криятъ удоволствието за освобождението на момитѣ отъ изпълнението на разни музикални пиеси, което по нѣкога ни дотѣква, умурава, заглушава и разваля слушателнитѣ органи.

Нъ какво трѣбва да правятъ оиѣзи отъ майкитѣ, на които дѣцата сж достигнали до тая възраст, по която навикътъ и обичайтъ налага нѣкое художествено учение, подиръ това, що сме казали до тука, и подиръ исчисленіето на повредитѣ, които може да причини забѣлжаването се въ съврѣменното общество усилено стрѣмленіе къмъ музикалното образование, като напълно безотчетно, чисто съ стихийен характеръ и водяще къмъ вредното дилетанство (музиколюбие) и бесполезно увлечение? Необходимо ли е прочее да се заличи ученіето на пияното или на музиката въобще отъ программата? Разбира се, не; защото музиката, като служи за здравото упражняване на духа, твърдѣ скоро остава и единъ видъ срѣдство за духовно и нравствено развлечение, на най-малое, ако ученицката има нѣкакво музикално расположение. Нъ колкото одобряваме постижениѣ на тѣзи родители, които се подлагатъ на лишения и пожертвования, за да доставятъ на дѣщеритѣ си срѣдствата за изучаваніето на музиката, това хармонично и очарователно изказване благороднитѣ душевни чувства, когато дѣцата имъ отбиратъ това, че тия имъ пожертвования сж нравствено възнаграждение на прилѣжаваніето и доброто имъ поведѣние, толкозъ пакъ укоряваме ония родители, които за единъ глупавъ egoизмъ и лжечестолубие искатъ съ сила и всѣки начинъ да напълнятъ главитѣ на чедата си съ много заплетени и мжноразбираеми музикални композици, които не само причиняватъ умораваніето и истощаваніето на умственитѣ сили и способности, но още пораждатъ и отврѣщение къмъ туй Божие искусство.

Съ една дума ний бихме пожелали, щото музиката да се налага за развлечение, а не за мжчение. Видѣли сме момъ, които се приготвяли за музикални конкурси или вечерни концерти и за които пияното ставащо мжчително оржиде. Заковани тѣ на столоветѣ сп по осемъ и десетъ часа на день, впрѣгнати, тѣй да кажемъ, като волове на плуга, оставали тамъ, додѣто прѣститѣ имъ уморени отричали и най-малкото движение, а бѣбрецитѣ имъ не можели да поддържатъ тѣлото; и то само и само за да може майката да получи съетното удовлетворение да види и чуе дѣщеря си похвалена и ржкоплескана.

Въ таковъ случай музиката далечъ отъ да отговаря на цѣльта си йстощава и тѣлеснитѣ, и умственитѣ сили. Слѣдователно момата, уморена и измжчена, съ удовольствие се освобождава отъ това утежнително занятие на другия още день на оженваніето си, когато вече майката не упражнява върху нея мжченическитѣ си музикални претенции.

Разберѣте прочее, майки, че музиката е искусство, а за да го изучи момата, трѣбва да го разбере и обикне; че, за да го изучава съ удовольствие, трѣбва да има въ себе си оная божия искра на музикалното чувство, съ косто Орфей омайвалъ и дивитѣ звѣрове. Да се полага момата ви на едно механическо упражняване прѣститѣ, не значи, че тя ще стане и музикантка; прѣдпочитайте да ѣж оставате да си врон и шие дрѣхи за куклитѣ: това упражнение ще ѣж ползува по-вече. Погрѣшна е идеята на оиѣзи, които мислятъ, че всѣка мома, добръ въспитана, трѣбва да изпълнява и най-заплетени музикални пиеси. По моему, момата може навѣрно да бжде отлично въспитана, ако и да не може да чете Beethoven-a и Schumann-a. Прѣимущества, които осигуряватъ щастіето и на чедата, и на съпруга и се оцѣняватъ отъ сериозни и интелигентни момци сж всячко друго, освѣнъ прѣсти легки, леснодвижущи се и бързото четение и изпълнение на музиката.

Но дали музиката само съставлява погрѣшния вървежъ на моминското въспитаніе? Дали младитѣ жени се снабдяватъ съ тѣзи прѣимущества, отъ които се нуждаятъ, за да изпълнятъ единичкото си у насъ признато прѣд-назначеніе: на съпругата и майката. Ученіето граматиката, географията, историята, физиката и пр. трѣбва да се придружава и върви паралелно съ всячко, относяще се до теоретическото

и практическо упражняване и образование на жената като домакиня, съпруга и майка. Нека подражаваме прочее по това на практичните германци, които и аристократите си учат на домашното управление, теоретическото и практическото домакинство, отгледването на болните, шението, кроенето, готварството, разните начини на прието, сидпросването и въобще на всичко, що въ вся домакиня трѣбва да знае, за да може угодно да си распределя и распорежда домашните работи.

Семейство и религия.

(Продължение отъ 10 брой)

II.

Двойко трѣбва да се разглежда човѣчeskото семейство: отъ божественна и човѣческа гледна точка. Последното произхожда отъ свободната воля на мъжа и жената. А обществото се съединява чрезъ своите закони и кодекси, потвърждава този съюзъ, между мъжа и жената, зема ги подъ своето покровителство и закрилство, та семейството се усилява по силата на обществените закони. Нъ, както казахме, семейството има и божественна гледна точка.

Началото на семейния животъ е нравственъ съюзъ, който съединява нераздѣлно двѣ души, привлечени помежду си отъ необходимата сила на обичта; този нравственъ съюзъ който стои по-горѣ отъ всяко тѣлесно наслаждение, узаконява сношенията между бащата и майката; той стои много по-високо отъ човѣческите желания, защото се опира на Божието желание, който отъ сътворението на свѣта, установилъ и благословилъ, споредъ Св. Писание, сношението на мъжа и жената. Чудесно сътворение! Свѣтътъ се сътвори отъ нищо; всичко имаше за цѣль човѣка; Богъ казалъ: не е добръ да остане човѣкъ самъ на земята: да му направимъ помощникъ. Тогава Той, по безпредѣлната Си благодѣлност, даде човѣку за другаръ жената.

Адамъ, като видѣлъ другарката си, извикалъ: ето плътъ отъ плътта ми, ето костъ отъ костта ми, ето кръвъ отъ кръвта ми.

Богъ благословилъ тяхното съединение, истинника на човѣчеството. Въ този разказъ се заключава историята на началото и причината на семейството.

Днесъ материалистите, реалистите и всички ония, които не вѣрватъ или се приструватъ

че не вѣрватъ на Бога, упорствуватъ, че можали да съставятъ семейство безъ никакъвъ религиозенъ съюзъ!!!

И самите тѣзи идолопоклонци въ старо време, силно осѣтихъ нуждата да доближатъ жертвеника къмъ семейното огнище; и тая нужда не само единъ народъ, но всичките народи отъ всякакви религии и презъ всичките вѣкове сж усѣтили. Религията всякога е благословила това съединение, което не е собственно друго нищо, освѣтъ съединение на двѣ души, възвишаващи се отъ земята на небето.

Орисано било да се живѣе въ тѣзи толкова злочастни времена, за да срѣцнемъ хора, желаещи всичко да постигатъ безъ религия, безъ Бога!

Но какво забѣлявате наоколо си? Кое е това окаяно положение, което се прѣдставя прѣдъ очите ви? Виждате постоянни разводи, постоянни несъгласия. И вий се очудвате, та питате: какъ и кога почив да се колебае и да угасва тѣзи хубава свѣтлина на огнището? Какъ и кога почиватъ да се развѣрзватъ и скжватъ тѣзи свързки? Ний ще ви кажемъ защо.

Защото свързките около семейното огнище, които държатъ човѣка при свещения жертвеникъ се скжсажъ.

Колко съззи не се пролѣхъ за това отекствие на религията! Исклучете отъ семейството Бога! Исклучете отъ свещения жертвеникъ на семейството небесните ангели и религията! Какво друго остава? Вий ще ми отговорите: остава сърдцето. Да! сърдцето, нъ съ слабостите и желанията си.

Сърдцето, за да може се подчини на законите, които сж съгласни съ обичта, има нужда отъ религия, защото тя е първий законъ на обичта, тя е законъ по-непоколебимъ и отъ обичта. Сърдцето се подчинява на автоматически и неочаквани движения. И дѣйствително, какво е нужно, за да се прояви обичта?

Едно дѣйствие, една дума, единъ погледъ, едно нищо! — За да се намали, да се изгуби обичта, нужно е още по-малко. Най-малкото духание е достатъчно да изгаси свѣтлината, която се въздига въ разни шарове, по-блѣщащи отъ ония на джгата. И това се случва не само съ слабодушните, нъ и съ силните и мъжките характери.

А какво прави религията?

Религията, чрезъ достоинства на душата,

въздържаността на желанията, солидността на характера, строгостта на правитѣ и естественната прѣдприемчивост спасява свещенността на брачния съюзъ.

„Нѣ, за да се оцѣнятъ всички тия нѣща, не е нужно да прибѣгнемъ къмъ религията: разсѣдѣкътъ е достатъченъ», може нѣкои да възразятъ. Да ли е истина? Разсѣдѣкътъ теоретически е достатъченъ за много нѣща, практически обаче не, не! Опитътъ ни го свидѣтельствува. Освѣтъ горитѣ, религията прибавя и други нѣща, които сѫ свѣрхестествени, които, слѣдователно, сѫ и по-свещенни. Ето доказателството.

Когато една честолюбива душа се срѣщне съ друга също честолюбива, едната привлича другата по начинъ непрѣодолимъ; когато тѣ сѫ испросили отъ Бога, отъ религията да благослови тѣхния съюзъ; когато тѣзи двѣ сътворения сѫ колѣнчили прѣдъ Бога и при изпълнение на това свѣрхестествено дѣйствие намѣрили едно увеличение на взаимната имъ естествена обичъ; когато тѣ, слѣдъ като сѫ станѣли отъ тамъ, усѣщатъ се още по-тѣсно свързани; когато религията управлява обичта съ небесната си поезия: то това, струва ни се, увеличава всекдневното украшението на съединенитѣ чрѣзъ бракъ души.

О, младоженци християни, благословени отъ религията, разбирате ли, какво нѣщо е за васъ религията? Съжаляваме ви, ако го не сте разбрали.

Оплаквамъ ви, а съ васъ наедно оплаквамъ и чедата ви, и дома ви. Какво значатъ съпрузи, синове, домъ безъ обичъ? И какво нѣщо е обичъ безъ възвишена идея, която да ѣ въздигне и очисти? Тогава виѣ ще ѣ видите да изчезне, вмѣсто да е безсмъртна. Оплаivate се, за гдѣто сте останѣли излѣгани въ обичта. Но защо се оплаivate. Не сте разбрали свещенността на дѣйствието ѣ. Съединението ви, вмѣсто да се изпълни чрѣзъ Божието благословение, което е свѣтлина, станѣ по начинъ, щото всѣка свѣтлина изчезва. Благодатѣта, вмѣсто да се падне на двѣ сърдца, които да сѫ вѣчно ненаситни въ обичта, напотивъ се пада на двѣ сърдца, които тунатъ отъ прѣстѣпно удоволствие. Тѣ помислили, че ще прѣтрупатъ титли върху титли и злато върху злато, нѣ се видѣли съединени чрѣзъ желѣзна верига. За това обаче нѣмате, освѣтъ да обвинявате себе си: съединението ви било невѣрно, та обичта изчезнала. (Слѣдва)

Картина

(Продължение).

II.

Славейчето пристигна пакъ на своето си първо мѣстожителство. Обаче вече то не намираще никаква приятностъ, никаква веселостъ въ това мѣсто. Гората вече му се виждаше тъмна и цвѣтата безъ миризма, безъ хубостъ. То кацна на едно дръвце и почна пакъ да пѣе съ сладкъ гласъ, но тази пѣсень вече не изказваше никаква радостъ, никакво въодушевление отъ обкръжаващитѣ го природни красоти, а, чапотивъ, тя бѣше пълна съ охкания и болки на сърдцето. Тя не бѣше нищо друго освѣтъ едно въспоминание на минѣлия разговоръ съ трандафила; тя бѣше меланхолична и пълна съ отчаяние. Славейчето видѣ най-сетѣ, че не ще може да живѣе въ тази гора, защото бѣше си изгубило вече веселостта и спокойствието; то видѣ вече, че всецѣло е прѣдадено на трандафила и че безъ него съществуването му е тежко. Ето ти прочее че на другия денъ много рано се намѣри пакъ при трандафила.

Тамъ почна пакъ да си изказва своята любовъ по единъ най-трогателенъ начинъ. То распереши крилата си, дигаше гласа си високо, завиваше го най-мелодично, нѣ уви! трандафилътъ като че не чувствуваше неговото присѣствие. Славейчето по едно врѣме поиска да кацне на друго мѣсто отъ гдѣто му се отиралихъ толкова сладки миризми. Псхвъркна, кацна на друго мѣсто, обаче гласътъ му се схванѣ и никакви пѣсни не можеше да испѣе! Ахъ! трандафилътъ го забрави! трандафилътъ се възгордѣ! За мене славейтъ е недостоеенъ, казваше си трандафилътъ. Моята хубостъ и миризма има нужда отъ много по-голѣмо, по-красиво и по-сладкогласно птиче.

Мръкна се, а славейтъ съ плачове и отчаяние се върна пакъ въ гората, като проклинаше минутата, дѣто се запозна съ трандафила. То рѣши вече да остане пакъ въ гората си, както и по-напрѣдъ. Да прѣкарва пакъ сѣщия животъ, но уви! то било невъзможно, невъзможно! Неволно и неусѣтно то се намѣри пакъ при трандафила и му изказваше своитѣ болки, отчаяния и му напомняваше обѣщанието му и клѣтвата! нѣ уви! трандафилътъ нечувствително и безжалостно прѣзираше славей ! ! Славейтъ вече отчаяно се върна пакъ въ гората съ твърда воля, щото да прѣзрѣ и то трандафила и да съедини

честъта си съ други цвѣта, които му общаваха толкова блаженство. Обаче отъ день на день славейтъ ослабваше, гласътъ му вече нѣмаше онази сладостъ, нищо не го въодушевляваше и не оставаше друго нищо, освѣнъ да даде край на живота си; но и туй твърдѣ не желаше, защото го бѣше страхъ, да не би и на онзи свѣтъ сжщитѣ тѣзи мжки се продължатъ. Трандафилътъ пѣкъ отъ своя страна, като разбра грѣшката, която е направилъ спрямо славея и като опита честъта си и се убѣди, че само съ славея ще може да бѣде щастливъ, събуди се отъ сънъ и се раская за поведението си спрямо славея. Когато единъ день отдалечъ забѣлѣзаль, че иде славейтъ, ослабнѣлъ, отчаянъ и замисленъ, още отдалечъ трандафилътъ си раствори чашката, миризмата му достигна до славея и отъ далечъ още той разбра вече, че трандафилътъ го пакъ обича. Въсхитенъ той кацна пакъ на сжщото клонче на трандафила. Всичко се оживи; всичко му се виждаше вече засмѣно. Почна пакъ още по-сладко, по-мелодично да испѣва съ вѣс-торгъ своята любовъ къмъ трѣндафила, отъ една страна и оплакването за тегллата си отъ друга. То не бѣше гласъ, не бѣше пѣсень, нѣ бѣше нѣщо съвършено, свѣрхестественно. Всичкитѣ тамъ цвѣта познаха вѣсѣржествуванието и радостъта на славея. Трѣндафилътъ пѣкъ отъ своя страна всецѣло се прѣдаде на славея. Тѣ вече разбраха, че тѣхната раздѣла е невъзможна, че не можатъ да прѣстѣнятъ клѣтвата си. Тѣ прѣбараха останѣлия си животъ наедно, като се грижеха единъ за други по единъ такъвъ грижливъ начинъ, щото всичкитѣ тамъ цвѣта завиваха тѣхната взаимна любовъ. Но славейтъ никога не забравяше мжкитѣ, припнени нему отъ трандафила. Това обаче горчиво въспоминание на мнжлото си славейтъ разказваше само тогава, когато искаше да закачва трандафила за развлѣчение отъ монотоненъ животъ. Доста врѣме се бѣше измнжло, откакто тѣ така живѣяха, когато единъ день цѣлата градина бѣше задущена отъ една нечувствувана приятна миризма. Всичкитѣ цвѣта обѣриха главитѣ си къмъ трандафила. Какво да видѣтъ! трандафила вече умираше! Той бѣше се увиснѣлъ на долу, а славейтъ съ най-жалостенъ начинъ плачеше, когато по едно врѣме забѣлѣзахъ едноврѣменно съвършенното изсѣхване на трандафила и паданieto на славея. Тѣ умрѣха едноврѣменно!! Тогасъ сжщитѣ онзи гласъ, който ги пѣрвомъ караше да

се заклѣнатъ въ вѣчна и нераздѣлна любовъ, чу се да казва: които се заклѣнатъ въ мое име, че ще бѣдатъ вѣчно нераздѣлни, тѣхъ нищо не е въ състояние да отдѣли. Този гласъ бѣше на искрениата и свещениата любовъ.

Дѣтинска педагогия.

I. Тѣлесна педагогия.

Бащата и майката длѣжни сж не само просто да отхранятъ чедата си, но и тѣлото имъ да направятъ силно, а и самия имъ умъ да просветятъ чрѣзъ училището Доброто и грижливото въспитание. Изисква нѣкои знания, за да принесе желаемия отъ вѣсница резултатъ относително доброто положение на здравнето, както и на душата, сирѣчь правитѣ на въспитанѣщитѣ се дѣца. Повиванието на дѣтенцето съ повои и единъ върху други наредени пелени поврѣжда и образа, и правилността на тѣлото. Лошото намѣстванне на дѣтето къмъ свѣтлината на прозорцитѣ причинява често кривогледството. Лѣкаритѣ осжждатъ още и употреблението на корсетитѣ: тѣ, пѣрво застѣгатъ бѣлия дробъ и прѣпятствуватъ на свободното дишание, така щото малко по малко причиняватъ и охтижа; второ, прѣтоварватъ тѣрбуха и червата, та смнланието става непълно, а се произвеждатъ, може би, аневризми, заради мжчното кръвообрѣщение; трето, главата страда, когато кръвта не слиза лесно отъ нея въ гждитѣ. Както, ако завържемъ стѣблото на нѣкое нѣжно дърво, прѣпятствуваме, безъ съмнѣние, на хранителното вещество да се качи свободно нагорѣ, така че растението малко по-малко увѣхва; така сжщо и застѣгнатото тѣло страда, едвамъ расте и всекога е по-слабо отъ свободното.

Обличай дѣцата всекога съ широки и леки дрѣхи, обучавай ги въ всичко, относително храната, питието, лѣглото и расходката.

Майката, която отхранва чедото си мекушаво, приготвява го къмъ болѣсти и зли припнѣни; понеже то нито студа, нито топлината, нито дѣжда и другитѣ измѣненія на температурата може да понесе, нито пѣкъ на трудовѣтъ, може да противостои, нито пѣкъ най-послѣ нѣкакви лишения може да прѣтърпи. Послѣ изнѣженостъта прѣдрасполага чедовѣка къмъ лѣнностъта. Дивацитѣ, които ходятъ голи, ставатъ

по-силни; защото той не чувствува сгуда и върху лицето, както и върху останалото тѣло; обаче привикнали сме къмъ това, като го имаме денъ-нощъ пзложено на въздуха.

Пжтътъ, скачанпето, играта и др. т. п. принасятъ полза въ нѣжната възраст, за това чедовѣколюбивийтъ и великъ философъ Анаксагора, на умираше попитанъ отъ Лампсакпництъ, — какво заповѣдва да извършжтъ слѣдъ неговата смъртъ, каза че всѣка говина въ деня, въ който ще е умрѣлъ, да распуцатъ дѣцата, да не ги учжтъ, а да ги каратъ да игражтъ.

Дѣцата ставатъ лакоми. Поправи тоя имъ недостатѣкъ болкото можешъ отъ по-рано, като ги привиквашъ въ умѣренность. Многото ѣденне причинява слабость, догдѣто, напротивъ, отъ малкото ѣденне тѣлото става силно, а дѣтето е всѣкога весело.

БИОГРАФИЯ

на Ромжнската кралица.

Не веднжжъ изъ разнитѣ статии за женския въпросъ и за ратницитѣ по него сме споменажи имената само на толкова жени, които сж дали на свѣта да се разбере, че голѣмо е значението на жената въ обществото и че тя по нищо не отстапва на мъжа. Биографитѣ на мъжетѣ, които сж се занимавали съ въпроса за жената, сж извѣстни, тъй като — читателкитѣ и читателитъ ни знажтъ вече това — тѣ вспкни сж велики, гениални и всеизвѣстни хора; но едва ли нѣкой знае биографията на една попе отъ онии пионерки на дѣлото за женското повдиганне? За това сме намѣрили за добро, да захванемъ съ тоя си брой и за нататѣкъ редовно да запознаваме читателитѣ и читателницитѣ си съ живота и дѣлата на такива жени, които възвеличили името на жената и сж завоевали за неж почетъ, уважение и надлѣжно одѣнение. Първо прочее принасяме животописанието на ромжнската кралица Елисавета, на която въ намѣренне сме по-нататѣтъ да прѣдставимъ въ прѣводъ и нѣкои оригинални произведения.

*
* *

I. Прѣди омжжването ѝ.

Карменъ Силва, поетка, майка и царица! Ето тройниитѣ въвець, съ който най-достойно може да се увѣичее най-интелигентната, може би, женска глава на XIX вѣкъ.

Карменъ Силва е псевдонимътъ на съврѣменната знаменита писателка и поетка *Елисавета*, ромжнската кралица, дѣщеря на принца Хермана, който билъ философъ и скептицистъ, и на Мария, принцесса

на Наостъ. Тя се родила въ Neuvied на 29 Декември 1842. Кръстницитѣ ѝ сж били Прусската царица Елисавета и русската дюкесса тоже Елисавета.

Принцесса Елисавета отъ дѣтинството си още се отличавала по щедрость, искренность, интеллигентность и независимость. Най-вѣрно се описала тя тогава въ една отъ повѣститѣ на Pelech-a въ лицето на «Urlanda». Едва на десетъ години тя почннала да пише стихове, а четиринадесегодишна написала хубава и привлекателна повѣсть. Наклонностьта и въсхищението ѝ къмъ поезията били такива, щото въ поетическото си въодушевление и самата смъртъ ѝ прѣдставлявала едно идеално щастие. Вѣрата ѝ къмъ Бога била тоже въсхитителна, а и доднесъ тя си ѣ запазила непогѣтнѣта. Въспитанието ѝ е отлично, строго; освѣнъ научнитѣ си познания тя притежава напълно и Латинския, Италианския, Английския и Французския езици.

На 16 години тя вече зела да се занимава и съ политиката, ако и да не ѣ привличала нищо толкова, колкото едно народно прѣдание или пѣсень. Принцессата прѣкарала младитѣ си години въ бащиния си замѣкъ въ Neuvied, който лежалъ въ много живописно мѣсто и който тя наричала Монгерос (почивката ми). Неуморима била тя въ своитѣ екскурзии по горитѣ и полетата, въ които ѣ придружавали винаги три чудесни Санъ-Бернардски кучета, нераздѣлнитѣ ѝ другари. Отъ това не ѣ задържали нито джждѣтъ, нито снѣгътъ, нито бурятѣ. Тѣзи стихии говорѣли въ сърдцето ѝ съ езикъ на който тайната само тя знаела; а вечерята тя въ стаята повтаряла въ стихове всичко, което ѝ бѣ повѣрила природата.

Въ тѣзи си възраст тя бѣше приготвила една цѣла книга и показвала голѣма склонность къмъ музиката и живописството. Тогава още тя, безъ да е хубава, очаровавала и омайвала съ интеллигентната и грациозната си физиогномия, украсявана още повече чрѣзъ оная ѝ хубава тъмнокестенева коса и голѣмитѣ ѝ сини и изразителни очи. Всички тогѣва ѣ наричали *юрска роза* (waldröschen).

Подиръ една малка обиколка по Италия, Швейцария и Берлинъ, принцесса Елисавета се върнжала въ Монгерос и се наела да учи дѣца; освѣнъ това тя по три часа всѣки день четѣла нѣщо на болния си баща, а останалото врѣме располагала за музиката. По 1863 год. ходила въ Руссия, заадно съ леля си Елена, велика русска дюкесса; тука тя се принудила да се подложи на налагаитѣ отъ етикецията задължения и да се явява въ салонитѣ гдѣто се отличавала съ своитѣ звания и разсѣдѣкъ.

(Слѣдва).

Книги и списания получени въ Дирекцията ни.

Свѣтлина, журналъ за наука, искусство и индустрия. Мѣсечно иллюстрирано списание, излиза всѣки мѣсець, год. IV кн. IV. Годинашна цѣна 15 лева.

Основно училище, мѣсячно педагогическо списание за училищна практика и педагогическа литература. Редакторъ Т. П. Митевъ. Год. I, бр. V, Ложъ 1894.

Изворъ, иллюстрирано ученическо списание. Годишна цѣна 6 лева. Редакт. И. Д. Ивановъ и П. Ц. Трифоновъ, издава П. И. Алкалай въ Руссе.

Нова Свѣтлина и Здравословие, всѣмѣсячно списание за малко изслѣдванитѣ душевни явления и безвѣдни здравословни способности. Сливенъ 1894 годишна цѣна 5 л.

Развитие, списание за наука и литература за жени, година I, кн. I. Вратца. Годишна цѣна 8 лева, 1894.

Практически пчеларъ, кратко ръководство за развъждане пчелитѣ въ Джерзоновитѣ тръвни. Тръвенъ А. Ив. Явановъ Пловдивъ 1894 цѣна 1.50 л.

Налидни метода за забавляванитѣ. Упражнения и работа за дѣцата. По методата и начинитѣ на Песталоци и Фребела. Прѣвела Н. Лазаровъ и Д. Б. Храповъ Пловдивъ, цѣна 2 лева, 1894.

Читанка за основнитѣ училища. Първи курсъ, съставилъ П. Д. Вълковъ 1894.

Хигиена и възпитание на дѣцата въ първата имъ възраст, ръководство за малкитѣ. Прѣвелъ отъ Русски и допълнилъ Д-ръ Ив. Драгомировъ, Пловдивъ 1894.

Грижитѣ за отглеждането дѣтето до седмогодишната му възраст. Прѣвелъ Н. Доспѣвски Пловдивъ, 1894.

Наставления за младата майка, практическо ръководство за отглеждане малки дѣца. Прѣвелъ Н. Доспѣвски Пловдивъ 1894.

Малка елементарна хигиена въ десетъ бѣсѣди за основнитѣ училища. Прѣвелъ Н. Доспѣвски Пловдивъ 1894.

Последнитѣ 7 книги сѣ издание и печатъ на Хр. Г. Дановъ Пловдивъ.

Издания на Българското Народообразователно Дружество. София. Подруч. Вѣло. Разказъ отъ Ив. Вазовъ. Книга I цѣна 10 стотинки.

Чаласмѣтъ. Разказъ отъ К. Величковъ, кн. II. цѣна 5 стотинки.

1) ПОДЛИСТНИКЪ

ЗЛАТНИЙ КАМШИКЪ,

(РАСКАЗЪ).

А. Графътъ Де-Лафериеръ

Въ началото на 1841 год. генералъ Визодъ се върналъ въ Алжиръ, като главенъ управителъ на французскитѣ заселници. Но въ негово отсъствие Тафенскій миръ бѣше принесълъ злощастнитѣ сп плодове. Управителътъ Визодъ, съ намѣрението да помири нему повѣренната провинция Оранъ, която страдала отъ нападенията на Абдулъ-Кадера, бѣше направилъ голѣмата политическа грѣшка да склучи миръ съ този Емиръ въ името на всѣхитѣ арапи, и тъй, припознаваещъ, тъй да кажемъ, него като началникъ на народността му, да увеличи по-вече и влиянието, и силата му. Хитрий арапинъ, като се възползувалъ отъ туй несправедливо дадено нему право и като потѣпвалъ общаннето си, изново зелъ въ ръцѣ воеводството на народа си, подбудилъ религиозния имъ фанатизмъ и го възбунтувалъ пакъ цѣлъ върху французитѣ.

Когато прочее Визодъ се върналъ отъ Франция, отъ него вече зависало да распространи французското господство отъ укрѣпенитѣ градове върху цѣлия дори Алжиръ, да смири Емира и да освободи завоевателитѣ, които тѣсно се обсаждали

на бѣдни вечеръ (Коледенъ разказъ) отъ Мирча, кн. III. цѣна 5 стот.

Градада поема изъ Шопскии животъ отъ Ив. Вазовъ кн. IV, цѣна 10 стот.

Разкази за небото и земята отъ А. Ивановъ прѣводъ отъ Русски кн. V цѣна 25 ст.

Не било Майя и Опице безъ озиъ. Два разказа отъ Мирча кн. VI цѣна 5 стот.

Хаджи Димитръ и Стефанъ Караджа. Разказъ отъ Д. Ганчевъ кн. VII, цѣна 10 стот.

Ратай. Разказъ отъ Веселина кн. VIII, цѣна 20 стот.

Корреспонденция.

Г-нъ Подпор. Йонковъ *Бизанжъ*. Получихме стойността на едногодишно течение на списанието. — Г-нъ Юрд. Маровъ *София*. Платото Ви подъ № 72 получихме. Събразахме се. Броеветъ на адресъ: Целалии Трайк. Рогова София, връщатъ се, понеже адресътъ билъ недостатъченъ. — Поруч. Дозанчиевъ, Анаст. С. Г. Иванова *Славенъ*. Получихме стойността на едногодишно течение на списанието, заедно съ притурката за 1893 г. — Г-а Т. К. Николевъ *Габрово*. Съобщете, молимъ, до сега гдѣ сте получавала списанието. — Г-нъ Г. Циковъ *София*. Броеветъ Ви се пращатъ редовно; пишете ни, кои броеве не получихте, за да Ви пратимъ други.

Понеже Дирекцията на списанието ни отдавна вече си е назначила за свой агентъ г. Юрд. Маровъ, който, както е извѣстно на г. г. абонатитѣ и абонатикитѣ ни, е избѣзълъ вече на обиколка за събиране абонаментитѣ и за записване нови абонати, то обявява, че нѣма вече нийдъ настоятели, та затова всѣчко, що се отнася до списанието, или се испраща направо до неѣж, или се расправя чрѣзъ г. Маровъ.

отъ завоюванитѣ. Но когато генералътъ пристигналъ тука, Алжирското население, по всѣчко подобно на онова въ Парижъ, се готвяло вече да празнува карнавалнитѣ празници и не се грижело никакъ за Емировото господство, а само за веселото празнуване на тѣзи дни; защото французинътъ казва една пословица, може да играе и върху кратера на вулкана. А тѣзи празници управителътъ не можалъ да занемари по никой начинъ.

Слѣдователно този същия г-нъ Визодъ давалъ балъ въ къщата си. Салонитѣ блѣщали отъ свѣщи и кристали, отъ цвѣта и хубави госпожи и госпожици, тъй щото нѣкой би се съмнилъ, дали се напърва въ града на Африканскитѣ пирати или въ Парижскитѣ кварталъ, нарѣченъ Св. Гермаинъ (St. Germain). Събрането било голѣмо, обикловата на женитѣ, както и на мъжетѣ, хубави, великолѣпни, и споредъ най-новата мода. По-младитѣ мъже се навъртвали около госпожицитѣ, а по-старитѣ се разговаряли за разни пѣщи, особено за най-последнитѣ новина, споредъ която арапитѣ били грабнали разни военни припаси около единъ часъ далечъ отъ града. Само единъ младъ и хубавъ на гледъ мъжъ стоялъ далечъ отъ другитѣ и нито съ женитѣ се веселялъ, нито пъкъ въ разговора на мъжетѣ се смѣсвалъ; но се виждало, че или мислѣлъ за нѣкаква си важна работа, или же чакалъ нѣкого си, защото

ОБЪЯВЛЕНИЯ.

MALADIES SECRÉTES

impotence, sont guéries avec sûreté. Traitement par lettre après l'envoi d'informations spéciales qui soient accompagnées de timbres-poste pour la réponse. Se diriger à l'adresse :

OFFICE SANITAS
57, Boulevard de Strasbourg
PARIS

EPILEPSIE.

crampes, Neuralgie, sont guéries complètement d'après une méthode unique, mille fois éprouvée.

Traitement par lettre après la remise d'un rapport circonstancié, contenant timbres-poste pour la réponse.

Se diriger a :

OFFICE SANITAS
57, Boulevard de Strasbourg
PARIS

LE FOYER
DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille : éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre

очитъ му беспрѣстанно биле обзрѣти къмъ вратата. Този момъкъ е билъ Рихардъ Диваллонъ, главниятъ секретаръ при Алжирското правителство.

Срѣщу мѣстото, гдѣто той стоялъ умисленъ, сѣдела между много други жени и една, която отъ прѣди доволно вече време бѣше прѣминѣла границата на младостта, но при все това имала весела и хубава физиогномия, защото симметричността и благородността на характеритъ на лицето придавали ѝ нѣкаква си сладостъ и добродушие. Тя често обръщала погледитъ си къмъ Рихарда и го гледала съ обичъ и майчина грижа. Тъзи госпожа, както може да сѣ разбрали читателитъ ни, била майката на Рихарда.

Сърдцето на госпожа Диваллонъ било огнище на любовь; ти, като била се оженила за мъжа, когото отъ сърдце любила, била си посветила цѣли жи- вотъ на него; а като прѣкарвала безгрижно живота си при него, ти не разбирала, че и на друго мѣсто имало щастие, или че и безъ него можало да се живѣе. Но когато щастieto напустило Наполеона и сто- дневниятъ метеоръ бѣше изгасилъ въ Ватерлооското поле и за всегда щѣлъ да потъне въ непознатитъ вълни на Атлантическия океанъ, тогава г. Дивал- лонъ дошълъ при любезната си жена плачещъ

d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr. pour 6 mois

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО,

награденъ съ златенъ медалъ въ I то Бъл- гарско Земледѣлческо-Промшленно Изложение въ Пловдивъ.

Прѣпочитайте винаги сапуна, който къмъ едната страна носи бюста на Н. Ц. В. Фердинандъ I Български князь, а къмъ другата — надписа : сапунена фабрика, първо качество — Христо Ризо, Варна.

и, като турилъ сина си на колѣнитъ ѝ, казалъ : «Пази това; учи го да обича отечеството си и да помни баща си ! Имай го при себе си ! Надѣвахъ се да те имамъ за всегда, даже до самия гробъ, любезна другарка, но строгата длъжностъ иначе ми заповѣдва. Императорътъ, благодѣтельтъ ми, ге- ройтъ на Франци, падналъ и останалъ самъ. Не- достоенъ на тебе и на любовта ти бихъ се счелъ, ако и азъ го оставѣхъ днесъ въ това положение. Сбогомъ моя любезна ! Надѣвамъ се да се върна, нъ, както и да е, азъ ти повѣрявамъ нашия синъ».

Въ тѣзи думи Госпожа Диваллонъ падна по- лумъртва. Тя плакала, викала, молила се, но г. Ди- валлонъ трѣгналъ, ако и съ сърдце распокѣсано, като общалъ, че ще се върне слѣдъ година. Не- щастната му жена съ плачъ прѣкарвала пощитъ, а деветъ съ броење минутитъ на времето, което, като минавало, правѣло онуй на раздѣлата всѣкога по-малко. Но годината измишляла и на край, налѣ- сто г. Диваллона, стигнало . . . извѣстieto за не- говата смъртъ. Отчаянието на горката вдовица нѣма нужда отъ описанне ! Много време лѣкаритъ се стра- хували за живота ѝ. Най-сетия единъ день тя зела въ ръцѣтъ си малкия Рихардъ :

(Слѣдва)